

Mokhallad Rasem neemt ons mee naar de wachtkamer van de asielzoeker

‘Ik wil hun fantasie weer stimuleren’

Kunnen kunstenaars een rol spelen in de asielcrisis? Mokhallad Rasem keerde tien jaar na zijn vlucht uit Irak terug naar een opvangcentrum voor vluchtelingen en deelt zijn ervaringen op het festival Zielzoekers.

CHARLOTTE DE SOMVIELE

De voorbije maand keek Mokhallad Rasem terug in de tijd. Als onderzoek voor zijn nieuwe voorstelling *Zielzoekers*, die eind april in première gaat, logeerde hij zes weken in het Rode Kruisopvangcentrum in Mene. Hij at, sloep en werkte samen met de 75 vluchtelingen die er momenteel verblijven. De Iraakse theatermaker was er niet zomaar te gast, hij is ervaringsdeskundige. Zelf verbleef hij in 2005, gevlucht voor de oorlog in zijn land, zes maanden in het asielcentrum van Zemst.

‘Zo’n opvangcentrum is een absurde wereld’, vertelt Rasem. ‘Vergelijk het met een wachtkamer. Mensen zijn gevlucht van hun verleden, maar kunnen nog niet beginnen aan een nieuwe toekomst. Ze leven op een plek geïsoleerd van de maatschappij, zonder richting en tijd. Ze zijn hun taal, privacy en eigenheid kwijt. Sommigen kunnen niet meer slapen van de onzekerheid. Logisch gaan ze zich fundamentele vragen stellen: wie ben ik, wat doe ik hier, waar ga ik naartoe?’

Tien jaar geleden keek Rasem op dezelfde manier in de spiegel. Hij wist dat hij alleen een nieuw leven zou kunnen opbouwen door van nul te beginnen. ‘Op de dag van mijn aankomst heb ik mijn haar afgeschoren en sindsdien niet meer geknipt, als symbool voor mijn transitie. Veel mensen hier zijn erg gedesillusioneerd. Hun realiteit heeft zich vernauwd tot wachten op papieren. Ze hebben het gevoel dat ze hun ziel hebben achtergelaten en enkel met hun lichaam hier zijn. Hun bed is letterlijk vaak de enige plek waar ze zich beschermd voelen en nog durven te dromen. Ik probeer hen vanuit mijn eigen levensverhaal een perspectief en kracht te geven, maar ook

hun fantasie terug te stimuleren. In de vijf jaar dat ik wachtte op verblijfsdocumenten, heb ik nooit de hoop opgegeven. Zelfs toen ik nog geen Nederlands sprak, bleef ik in het centrum theater maken. Als je het wachten kan doorbreken, kan een verblijf hier dus ook een positieve ervaring zijn waarbij je een nieuwe ziel vindt.’

Utopische plek

Vorig jaar lanceerde minister van Cultuur Sven Gatz nog een oproep aan de kunstensector om zich meer te engageren in het debat rond de asielcrisis. Rasem ziet het alvast als zijn verantwoordelijkheid om vluchtelingen een stem te geven. Tijdens het eendaagse festival *Zielzoekers – Open Deur*, waarin voorstellingen, debatten en films rond de vluchtelingenproblematiek op het programma staan, leidt hij je samen

‘Als je het wachten kan doorbreken, kan een verblijf hier ook een positieve ervaring zijn waarbij je een nieuwe ziel vindt’

MOKHALLAD RASEM
Acteur en regisseur

— met de bewoners rond in het opvangtehuis en vertellen ze aan de hand van tekst, tekeningen en video over hun ervaringen. ‘Ons laboratorium heeft geen grenzen, iedereen is welkom, met of zonder visum’, besluit Rasem. ‘Ergens heeft deze plek iets utopisch, mensen van alle klassen, religies en politieke kleuren worden er verenigd door hetzelfde lot en verlangen naar een ander leven. Noem het naïef, maar ik wil de poëzie en humaniteit van deze vreemde, gesloten wereld blootleggen. Ik nodig alle politici uit om het met eigen ogen te komen zien.’

Zielzoekers – Open Deur vindt plaats op zaterdag 11 februari 2017 in CC De Steiger en het Rode Kruisopvangcentrum voor asielzoekers in Mene.

‘Toen ik hier aankwam, heb ik mijn haar afgeschoren en sindsdien niet meer geknipt.’ © rr

De Standaard/DS2 08/02/2017, bladzijden 6 & 7

All rights reserved. Gebruik and reproductie enkel mits toelating van de uitgever via De Standaard/DS2

